

Geschiedenis van KSA

Wat wij kennen als een namiddagje ontspanning op zaterdag, is in feite ontstaan vanuit een politieke en religieuze overtuiging. De Katholieke Studenten Actie werd voor het bisdom Brugge op 7 juni 1928 opgericht door de Oostendenaar Karel Dubois, priester-leraar aan het Kleinseminarie van Roeselare, in opdracht van zijn bisschop. De studenten waren in die tijd voor de katholieke kerk een belangrijke doelgroep. Naast de colleges die de leerlingen het katholieke ideeëngoed met de paplepel ingaven, wilde men er ook voor zorgen dat de jeugd niet 'besmet' werd met niet-katholieke ideeën. Het is in die context dat ruim 50 jaar voordien de eerste katholieke Vlaamsgezinde studentenbewegingen werden opgericht. Na een tweetal verwoede (en mislukte) pogingen aan het eind van de 19de eeuw, werd in 1903 het Algemeen Katholiek Vlaams Studentenverbond of AVKS opgericht. Deze verloor echter geleidelijk aan krediet omdat het AVKS openlijk pleitte voor Vlaamse autonomie. Vanaf 1925 verboden de bisschoppen de studenten zelfs deel te nemen aan AVKS samenkomsten of zelfs zijn tijdschriften te lezen.

Karel Dubois

Aan het begin van de jaren twintig werd in België het algemeen stemrecht ingevoerd. De verkiezingsuitslagen toonden een achteruitgang van de traditionele katholieke partijen. De kerk was bang dat hun maatschappelijke invloed zou afnemen, en paus Pius XI schudde de Katholieke Actie (KA) uit zijn mouw. Het was de bedoeling om de samenhang te bevorderen en de "ontkerkelijking" tegen te gaan. Overal in de wereld ontstonden katholieke bewegingen in alle lagen van de bevolking, ook bij de jeugd. In Vlaanderen waren dat b.v. de KAJ (de katholieke arbeidersjeugd), KLJ (de katholieke landelijke jeugd) en KSA (katholieke studenten actie) ontstonden. Het AVKS verloor veel leden aan deze laatste jeugdbeweging, omwille van de veroordeling van het AVKS door de bisschoppen.

De KSA kreeg al vrij snel een tweeledige structuur: enerzijds de werking tijdens het schooljaar (binnen de colleges) en anderzijds de werking in eigen parochie tijdens vakanties. De woelige jaren dertig drukten echter ook hun stempel op KSA. In de maatschappij werd de nadruk steeds meer gelegd op nieuwe orde. Het militante vertoon drukte dat uit in veel verenigingen. Ook KSA sloeg deze weg in, denken we bijvoorbeeld maar aan het marcheren, de formaties, het vlaggenvertoon, klaroengeschal, de uniformen, het tromgeroffel en de sportwedstrijden.

Tijdens WOII werd het verenigingsleven zo goed als stilgelegd. Men begon na te denken over de naamgeving en de betekenis ervan, de kernwerking werd op punt gesteld, en de vereniging begon steeds meer het jeugdige te accentueren. De KSA van de Vlaamse bisdommen (gouwen) verenigden zich in 1943 tot de federatie KSA-Jong-Vlaanderen, met secretariaat in Roeselare.

Na de tweede wereldoorlog herleefde het verenigingsleven. Het optimisme was groot (jaartheme 1946: "Wij herbouwen het land"), maar KSA verloor veel leden. Het was pas aan het eind van de jaren vijftig dat KSA zijn dynamiek terug gevonden had. De beweging bleef evolueren en dit had als gevolg dat ook kinderen van de lagere school mochten aansluiten. KSA werd breder, kreeg een grotere voedingsbodem en werd ook op nationaal vlak uitgewerkt.

Omdat de mentaliteit van de jeugd na de oorlog zo anders was geworden, koos KSA er resoluut voor volledig jeugdbeweging te worden en kreeg zeer uitgediept aandacht voor vorming op vlak van cultuur (volksdienst), creativiteit (heemdienst), openluchtlevens (DOL) en lichamelijke opvoeding en sport (DLO). Door het invoeren van

het schoolweekend sloten begin de jaren '60 veel internaten en sprong KSA snel op de kar van parochiewerking op zondag- en later vooral zaterdagmiddag.

KSA kan ondanks de toenemende concurrentie van ontspanningsmogelijkheden nog steeds rekenen op een grote belangstelling. Meer dan een kwartmiljoen kinderen is lid van een jeugdbeweging. 35 000 ervan zijn lid van KSJ-KSA-VKSJ. Zonder het enthousiasme van de leiding, maar ook van de leden zou een jeugdbeweging niet meer bestaan. We zijn dan ook blij dat wij in 2013 de 85ste verjaardag van KSA konden vieren. Onze geschiedenis is rijk, hopelijk zal de toekomst dit ook zijn! Dat er nog vele jaren mogen bijkomen!

KSA-Tielt, van collegebond tot wat het nu is...

Het was Marcel Debeysere, een makker van Dubois die de eerste proost werd van KSA-Tielt. Tot 1931 was er echter geen diepgaande actie van KSA op het college. Dit zal ook wel komen door het feit dat principeel (directeur) Cogge vrij achterdochtig stond tegenover KSA. Hij beschouwde KSA als een neo-Vlaamse beweging die z'n gelijk wilde halen tegenover de bisschoppen. De doorbraak in Tielt kwam er echter toen Karel Dubois in hoogsteigen persoon een bezoek bracht aan het college te Tielt en er een toespraak hield. De Tieltse KSA was eindelijk echt geboren...

Onder invloed van enkele retoricanten (1933-1934) ontstond er een kernwerking van de Katholieke Studenten Actie. De eerste activiteit bestond erin te bidden in de kapel voor het welslagen van de beweging. Per klas werden er KSA groepen opgericht. Men kon er vrij in toetreden.

De KSA werd op korte tijd sterk georganiseerd en had de populaire leerkracht L. Breyne als proost.

Regelmatig werden er onder de leiding van de proost of een andere leerkracht een studiekering gehouden: het ging vooral om voordrachten, uiteenzettingen van actiepunten en gewest-of gouddagen. De nadruk lag dus duidelijk op de vorming. Vanuit die vorming wilde men ook in Tielt starten met een uniform. Blauwe uniformen en witte dassen werden aangekocht. De oudere studenten waren geabonneerd op *Hernieuwen* en de jongere op *De Klaroen*.

Studenten van het Sint-Jozefscollege

*KSA-leden aan de Sint-Pieterskerk
(We zien het uniform en de witte das)*

In de pionierstijd van KSA stonden niet alle leerkrachten integraal achter KSA. Enkelen onder hen (oud-A.V.K.S'ers) beschouwden Dubois en KSA als anti-AVKS.

Ook in de klassen was er soms strijd. De niet-leden van KSA beschouwden de beweging als een 'pastoorsklied'. Na verloop van tijd werd de Vlaamsgezinde ondertoon van de KSA toch aanvaard, de tweespalt hield op met bestaan.

Vanaf 1934 begon men in Tielt ook met verlofactiviteiten. De grootste initiatiefnemers hiervoor waren de filosofiestudenten uit Roeselare en de seminaristen. De eerste naamgeving die ons werd toegekend was *Gewest Watewy*. KSA Tielt plooide zich uit tot dé jeugdbeweging bij uitstek en de gouddag van KSA te Tielt in 1935 bewees nog maar eens hoe sterk de positie van onze jeugdbeweging was. De gouddag die doorging in het college was een onverhoopt succes. Dit dankzij de priesters L. Bruyne en O. Van Parijs en enkele fervente KSA-leden die deze dag hadden voorbereid.

Voorheen waren er geruchten dat de socialistische *Rode Raven* het KSA-kruis aan de halletoren in brand zouden steken, en in een vlaag van euforie en romantiek hielden een paar KSA'ers de hele nacht de wacht aan de hallentoren.

KSA werd steeds populairder, men deed mee aan sterrenstoeten, had een jaarlijks toneel en elke zomer was er een Ardennenkamp. Toetreden tot KSA als collegestudent werd steeds meer een evidentie, en op gouddagen was het college héél sterk vertegenwoordigd. Iedere leraar maakte propaganda voor de KSA-bladen en de studenten werden warm gemaakt.

Tijdens WOII was een vereniging officieel verboden, maar KSA werkte ondergronds door. Optochten waren verboden. Tijdens deze jaren kende KSA echter een sterke groei. Niet-KSA gezinden werden zelfs van het college gestuurd. Tijdens WOII ging de activiteit door in het kasteel Ronceval, dat uitgeleend was aan het college uit vrees voor inbeslagname. Ook het plein op het Hoogserlei werd door de nieuwe principaal Verbeke ter beschikking gesteld. Na WOII bleef KSA als collegebond een belangrijke opvoedende rol spelen. Elke titularis was KSA proost voor zijn klas. Toen echter de internen elke week naar huis mochten, begon de collegebond te slabakken. Vanaf 1954 werd KSA gescheiden van het college door Raymond Calmeyn. Voortaan was KSA buitenschools en parochiaal. Vanaf 1955 begon het afgescheidene KSA echter ook te slabakken. De ideologie was overjaars:

“Vlaanderen hernieuwen in Christus! Een mooie leuze! Bij onze stoere Hernieuwers van 10 jaar geleden heeft ze geklonken, maar a.u.b. blijf met die hoogdravendheid van mijn lijf, we zijn realistisch geworden!... Studenten zijn niet meer vatbaar voor fietstochten en kampen... er is gebrek aan inzet en voortrekkers!”

Ook de concurrentie met Chiro was sterk. De mentaliteit van de volksjeugd botste nogal met die van de intellectuele collegestudenten. Vanaf de jaren zestig lokte KSA terug meer leden door diverse werkgroepen en culturele activiteiten. De heropflakking was echter van korte duur. Vanaf 1965 geraakten de massale bewegingen Chiro, Scouts en KSA in ademnood. De inzet van jonge universitaire studenten verplaatste zich naar Leuven en Gent. De Tieltsse Scouts hingen in 1985 dan ook het petje aan de boom. Ook de stijl van KSA ging verloren. Het ooit zo gelauwerde uniform werd vervangen door een simpel shirt met logo. Men wilde het er minder militaristisch en moderner laten uitzien. Omstreeks

1970 waren Chiro en KAJ de sterkste jeugdbewegingen in Tiel. Maar KSA Noordzeegouw bleef niet bij de pakken zitten. In 1970 werd de geleding "kabouters" opgericht en KSA organiseerde dat jaar een kamp in Normandië, met het thema "Oorlog en Vrede". Ook de tok werd ingevoerd. Omstreeks 1978 werd KSA Noordzeegouw betrokken in een fusie met KSJ-KSA-VKSJ. Sinds deze fusie bloeit de jeugdbeweging terug, en omdat de geleding "Jongknappen" te groot werd, werd een nieuwe geleding 'Pagadders' boven de doopvont gehouden. Sindsdien is KSA zonder twijfel de grootste jeugdbeweging van Groot-Tiel. Met een goede 300 leden zijn we één van de grootste KSA-bonden, en daar zijn we natuurlijk trots op! Dankzij een blijvend engagement en inzet van de leiding, medewerkers, leden, oud-leiding en vele anderen blijft KSA Tiel een begrip! Het is dan ook een uitdaging om onze goede naam in de toekomst verder te zetten!

Bronnen: boek '300 jaar college te Tiel'

Werkgroep altijd jarig KSA Noordzeegouw, met dank aan Eric Colenbier